

Unie asistentů soudců ČR

Botanická 28

602 00 Brno

tel: 541 593 120

e-mail: posta@unieasistentu.cz

Vážený pan

JUDr. Filip Mezer, LL.M., Ph.D.

náměstek ministra spravedlnosti

Vyšehradská 16

128 10 Praha 2

V Brně dne 3. 2. 2012

Vážený pane náměstku,

dovolujeme si vyjádřit se k návrhu ministerstva spravedlnosti na novou právní úpravu výběru soudců, která byla představena na setkání vedení Soudcovské unie a vedení ministerstva spravedlnosti. Tento návrh jsme jako Unie asistentů soudců ČR (dále jen „Unie“) obdrželi poněkud pokoutně, jak již tomu bohužel bývá zvykem. Přesto považujeme za nutné se k němu vyjádřit, neboť se týká i nás, a hlavně celého fungování soudnictví, jehož jsme součástí.

Především bychom chtěli zdůraznit, že vítáme snahu ministerstva o transparentnější způsob výběru nových soudců, ke které by měl zmiňovaný návrh přispět. Avšak přestože novou úpravu výběru soudců lze hodnotit jako krok správným směrem, je v ní zakotveno několik problematických návrhů, které mohou celou koncepci ohrozit a učinit ji stejně neprůhlednou jako je dosavadní praxe, popř. se některá ustanovení mohou v budoucnu ukázat jako naprosto nefunkční.

Taktéž se domníváme, že tak významný počín – jakým je právní úprava výběru soudců, by měl mít přinejmenším formu zákona. Na druhou stranu jsme si vědomi toho, že instrukce ministra spravedlnosti může být dobrým provizorním nástrojem, jenž neklade větší překážky průžným změnám. Upozorňujeme však, že to může být jak velká výhoda, tak i velké nebezpečí. Rovněž jsme si vědomi stávající diskuse o tzv. samosprávě justice, v rámci jejíž realizace by proces výběru soudců mohl být inkorporován do zákonné úpravy.

K jednotlivým bodům máme následující připomínky:

V bodě 1. písm. a) je uvedeno, že u uchazečů budou preferované dovednosti a znalosti mimoprávní, resp. mimojustiční. Pojem „mimoprávní, resp. mimojustiční“ je velmi zavádějící. V případě, že bude instrukce přijata v tomto znění, mohlo by velmi pravděpodobně docházet k neodůvodněnému upřednostňování osob, které profesně nevycházejí z oblasti justice v užším slova smyslu, tedy osob advokátů, exekutorů atd. Souhlasíme s tím, že požadavkem kladeným na soudce by měla být především jeho vysoká odbornost, a to nejen v oblasti právní, ale také např. v oblasti cizích jazyků, popř. jeho publikační činnost nebo znalost z jiných oborů. Tyto dovednosti a znalosti však mají také osoby doposud pracující v justici (justiční čekatelé, asistenti, vyšší soudní úředníci), a proto je nelze jen z důvodu dosavadní profesní praxe diskriminovat. Z tohoto důvodu, pokud uvedená

preferenci má v návrhu vůbec své opodstatněné místo, se přikláníme k názoru, aby v bodě 1. písm. a) zůstal pouze pojem „mimoprávní“, popř. „všeobecné odborné znalosti a dovednosti“.

K bodu 1. písm. b), tedy ve věci případové studie, nemáme žádných připomínek, neboť vypracování případové studie, při kterém budou všem uchazečům poskytnuty stejné podmínky, lze považovat za logický způsob výběru vhodného adepta na pozici soudce.

V bodu 1. písm. c) neshledáváme jako vhodnou variantu, podle níž většinu komise pro ústní pohovor bude jmenovat ministr. Tímto by byla (stejně jako doposud) reálná moc nad výběrem soudců složena do rukou jedné osoby z oblasti moci výkonné, a takový způsob výběru není o mnoho transparentnější než dosavadní praxe. Navrhujeme proto, aby dva členové komise ze tří byli jmenováni předsedou NS a NSS, příp. veřejným ochráncem práv, a aby jednoho odborníka v komisi jmenoval ministr, přičemž souhlasíme s tím, že tito tři členové by měli vycházet z mimosoudních právnických kruhů.

Dále považujeme za logické, aby z podbodu **iv.** byli vyňati justiční čekatelé, jelikož všichni justiční čekatelé již psychologicko-diagnostické vyšetření úspěšně absolvovali.

Co se týká úpravy obsažené **v bodě 2) de lege ferenda,** máme k ní několik připomínek.

Předně zde není blíže definováno, jaké konkrétní úkony budou justiční kandidáti vykonávat, ke komu budou přiděleni, tedy jakou konkrétní pozici budou zastávat, případně kdo bude provádět jejich zaškolování. Navíc v případě úspěšnosti justičního čekatele nebo asistenta soudce je podle našeho názoru vhodné období „zaučování“ zkrátit např. na 3 měsíce, protože tito uchazeči již praxi na soudě zpravidla mají, a bylo by pouze na škodu nevyužít jejich zkušeností.

Dále zde není myšleno na situace, kdy se náhle uvolní místo soudce (např. z důvodu odstoupení z funkce, zbavení funkce v rámci kárného řízení, v případě smrti), kdy není prostor pro to, aby jeho místo bylo zaplněno až téměř po roce, a takový výpadek na pozici soudce by znamenal zbytečné průtahy.

Jsme si ale vědomi toho, že v bodě 2) se jedná o úvahy *de lege ferenda*, které podléhají dalšímu rozpracování a upřesnění.

Věříme, že zvážíte naše připomínky a v dopracování návrhu k nim přihlédnete. Připomínky stejného znění jsme adresovali dnešního dne též Ministerstvu spravedlnosti.

S pozdravem a přáním všeho dobrého

za Unii asistentů soudců ČR

JUDr. Jan Kolba
předseda Unie